

**Publiczne Katolickie Gimnazjum
im. św. Jana Pawła II w Tarnobrzegu**

Szkolny Program Profilaktyki

na rok szkolny 2016/2017

*„Wychowanie jest spotkaniem osób: mistrza i ucznia,
ich wspólną wędrówką ku dobru, prawdzie i pięknu.”*

Jan Paweł II

PODSTAWY PRAWNE :

1. Konstytucja RP (art. 48,53,54,70,72)
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wraz z późniejszymi zmianami,
3. Ustawie z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. nr 75, poz. 468),
4. Ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 z p. zm.), nowelizacja z dnia 12 września 1996r. (Dz. U. nr 127, poz. 593),
5. Rozporządzeniu MEN z dnia 15 stycznia 2001r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach Dz. U. nr 13 z dnia 23 lutego 2001r., poz. 110),
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół wraz z późniejszymi zmianami,
7. Europejska Karta Praw Człowieka
8. Karta Nauczyciela,
9. Statut Publicznego Katolickiego Gimnazjum w Tarnobrzegu,
10. Konwencja o Prawach Dziecka,

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Budowa szkolnego programu profilaktyki oparta została na obserwacji środowiska szkolnego i wynikach badań ankietowych. Dokument ten jest spójny z programem wychowawczym, programami nauczania, koncepcją szkoły i oczekiwaniami środowiska.

1. Profilaktyka rozumiana, jako zapobieganie występowaniu niepożądanych procesów i zjawisk, określanych, jako przejawy patologii życia społecznego; jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących różne, dodatnie społecznie postawy uczniów w toku wychowania, realizowana jest podczas działalności edukacyjnej szkoły, tj. w ramach godzin wychowawczych i w postaci różnych odrębnych zajęć profilaktycznych.
2. Tworzenie Szkolnego Programu Profilaktyki zostało poprzedzone diagnozą potrzeb uczniów, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań otoczenia.
3. Profilaktyka w naszej szkole powinna koncentrować się na wzmacnianiu czynników chroniących:
 - Rozwijaniu profilaktyki drugorzędowej - jest to profilaktyka adresowana do grupy podwyższonego ryzyka. Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych (np. poradnictwo rodzinne i indywidualne, socjoterapia). Poprzez różne działania przekazuje się młodzieży komunikat: WYCOFAJ SIĘ (dopóki jeszcze możesz).
 - Rozwijaniu zainteresowań uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym, zainteresowanie nauką szkolną poprzez zaproponowane przez szkołę działania edukacyjne (koła, teatr szkolny, wydarzenie o charakterze religijnym, patriotycznym i kulturalnym itp.)

- Wspomaganiu rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości, promowanie autorytetów)
- Stwarzaniu uczniom możliwości przynależenia grup rówieśniczych: kół zainteresowań, zespołów sportowych, muzycznych, itp.(organizowanie propozycji tematycznych dla zainteresowanych uczniów)
- Wspomaganiu rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych (pomoc w umacnianiu więzi między dzieckiem a rodzicem-rola: dyrekcji, wychowawców, pedagoga szkolnego)

CELE PROGRAMU

1. Stworzenie warunków do budowania szkoły wolnej od zagrożeń: agresji, alkoholu, nikotyny, narkotyków.
2. Zapobieganie poprzez odpowiednią działalność profilaktyczną takim uzależnieniom jak: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, agresja, przemoc.
3. Promocja zdrowego stylu życia, np. Światowy dzień zdrowia, itp.
4. Ochrona przed negatywnym wpływem mediów(np. zagrożenie uzależnieniem od Internetu, itp.)
5. Kształtowanie i utrwalanie uznawanych społecznie norm zachowania się.
6. Organizowanie pomocy uczniom szczególnej troski.

CEL NADRZĘDNY

Promowanie zdrowego stylu życia

CELE OPERACYJNE

1. Nabycie umiejętności poznania siebie i autorefleksji.
2. Uczenie zachowań asertywnych.
3. Zaznajomienie z konstruktywnymi sposobami, technikami radzenia sobie ze stresem.
4. Kształtowanie umiejętności skutecznej komunikacji interpersonalnej.
5. Kształtowanie wysokiego poczucia własnej wartości.
6. Oferowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

POŻĄDANE POSTAWY

Adresaci nabędą należytą wiedzę i umiejętności w trakcie realizacji zawartych w programie propozycji i oddziaływań profilaktycznych:

1. Uczniowie

Społeczność szkolna

- Uczniowie nabywają praktyczne umiejętności umożliwiające obronę własnych postaw (uczenie bycia asertywnym),
- Nauczyciele integrują społeczność szkolną w celu wspólnego wypracowania metod pracy, które pomogą promować zdrowy styl życia,
- Uczniowie posiadają umiejętność podejmowania i realizacji własnych pomysłów oraz trenowanie samodzielności,
- Liderzy profilaktyki realizują własne pomysły tematyczne w działaniach profilaktycznych,
- Uczniowie zdobywają umiejętność efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem,
- Uczniowie potrafi budować pozytywny obraz własnej osoby (praca nad samooceną)
- Uczniowie pogłębiają więzi z innymi tworząc sobie system wsparcia tj.: koleżeństwo, przyjaźń,
- Uczniowie zdobywają wiedzę i nabywają umiejętności dotyczących zdrowia: fizycznego, psychicznego, społecznego,
- Uczniowie budują w sobie postawy sprzyjające podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z spożywaniem alkoholu i środków odurzających,
- Uczniowie rozwijają takie umiejętności interpersonalne jak: chronienie siebie w sytuacji nacisku grupowego, otwartość, empatia, odreagowanie napięć i budowanie pozytywnych i konstruktywnych relacji z ludźmi,
- Uczniowie potrafią rozwiązywać problemy, określają różnice zdań, akceptują różnice, poszukują rozwiązań,
- Uczniowie są przygotowani do radzenia sobie z trudnościami wieku dojrzewania (adolescencja),
- Szkoła prowadzi obserwację uczniów mających kontakt z alkoholem, nikotyną i innymi środkami psychoaktywnymi,
- Szkoła potrafi wskazać możliwości pomocy w specjalistycznych ośrodkach,
- Szkoła podnosi świadomość uczniów na temat skutków używania środków psychoaktywnych i podejmowania racjonalnych decyzji dotyczących ich zażywania,
- Nauczyciele wskazują możliwość stworzenia alternatyw w środowisku dla osób, które zetknęły się z alkoholem, nikotynizmem, agresją, przemocą itp.
- Uczniowie uczą się umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami,
- Uczniowie uczą się świadomie przeciwstawiać agresji i przemocy wśród rówieśników.
-

1. Rodzice

Spotkania rodziców ze specjalistami dotyczą:

- Rodzice poznają motywy sięgania młodzieży po środki uzależniające,
- Rodzice poznają rzetelne informacje o uzależnieniach i ich wpływie na funkcjonowanie organizmu młodego człowieka,
- Rodzice uczą się rozpoznawać czy ich dziecko zażywa środki odurzające,
- Rodzice dostają informację nt. możliwości i miejsc pomocy,
- Rodzice są wspomagani przez wychowawców, nauczycieli, pedagoga, dyrektora szkoły w procesie wychowania dzieci.

2. Nauczyciele

- Nauczyciele dają swoją osobą przykład dla uczniów,
- Nauczyciele potrafią rozpoznawać wczesne objawy uzależnienia wśród uczniów,
- Nauczyciele znają procedury postępowania w sytuacjach spożywania przez uczniów alkoholu, zażywania narkotyków, występowania przemocy.

WSPÓŁPRACA PEDAGOGA SZKOLNEGO Z WYCHOWAWCAMI KLAS, GRONEM PEDAGOGICZNYM I SPECJALISTAMI

WSPÓŁPRACA

Działalność profilaktyczna szkoły pozostaje w ścisłym związku z działalnością profilaktyczną w środowisku lokalnym (**MKRPA - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**), gdyż środowisko odgrywa ważną rolę w kształtowaniu osobowości ucznia i jego rodziny.

Aby profilaktyka odniosła właściwy skutek szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:

1. Placówki kulturalno - oświatowe (TDK Tarnobrzeg, Miejska Biblioteka Publiczna, Teatr Profilaktyczny) .
 - Uczestnictwo w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym,
 - Udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno-oświatowe,
2. Placówki oświatowo – opiekuńcze (Poradnia Psychologiczno - Pedagogicznej w Tarnobrzegu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej)
 - Pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce,
 - Pomoc dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo,
 - Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
 - Udział młodzieży w spotkaniach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy specjalistów, służbę zdrowia, policję)
3. Sąd Rodzinny i Nieletnich
 - Współpraca z kuratorami,
 - Udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości, odpowiedzialności karnej, bezpieczeństwa na drogach itp.
4. Inne
 - Urząd Miasta Tarnobrzeg,

- Zespół Opieki Zdrowotnej w Tarnobrzegu,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Sanepid

TREŚCI PROGRAMU PROFILAKTYKI ZE WSKAZANIEM ADRESATA:

Uczniowie, Rodzice, Nauczyciele

1. Uczniowie

- Uczenie kompetencji społecznych np.: umiejętności radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpierania presji otoczenia i grupy rówieśniczej itp.,
- Promowanie zdrowego stylu życia,
- Motywowanie do podejmowania właściwych, samodzielnych wyborów przez uczniów,
- Zachęcanie do umiejętnego zarządzania sobą w czasie,
- Przekazywanie rzetelnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych.

2. Rodzice

- Podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców,
- Współdziałanie rodziców w określaniu kierunków działań profilaktycznych,
- Współdziałanie rodziców przy rozwiązywaniu konfliktów klasowych i szkolnych,
- Pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów dziecka.

3. Nauczyciele

- Prezentowanie prawidłowych wzorców zachowań przez nauczycieli (i innych pracowników szkoły),
- Podnoszenie wiedzy i doskonalenie kompetencji opiekuńczo- wychowawczych nauczycieli,
- Rozwijanie umiejętności dobrej współpracy nauczyciele-rodzice, nauczyciel- uczeń,
- Wyciąganie odpowiednich konsekwencji przez kadrę pedagogiczną wobec nieprawidłowych zachowań.

METODY I FORMY ODDZIAŁYWAŃ PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Metody informacyjne:

- Pogadanka,
- Spotkanie ze specjalistą,
- Prezentacja filmu profilaktycznego,
- Zajęcia integracyjne, wyjazd integracyjny,
- Prezentacja teatralna.

2. Metody edukacyjne:

Realizacja programów Profilaktycznych, np. „ Spójrz inaczej na agresję”(A. Kołodziejczyka):

- Krąg uczuć,
- Rysunki,
- Drama, przedstawienia,
- Burza mózgów,
- Dyskusja,
- Symulacja różnych sytuacji życiowych np.: rozwiązywanie wymyślanego konfliktu,
- Technika uzupełniania zdań,
- Gry i zabawy dydaktyczne,
- Praca w małych grupach.

3. Metody alternatywne:

- Koła zainteresowań,
- Spotkania z ciekawymi ludźmi
- Wycieczki, wyjazdy do teatru,
- Festyny, happeningi, zajęcia i zawody sportowe, Gimnazjada, Dyro CUP
- Realizacja projektów : Dzień dla Zdrowia, Trzymaj Formę, Mądra Klasa – Zdrowa Klasa
- Praca profilaktyczna Liderów Profilaktyki

4. Metody interwencyjne:

- Interwencja w środowisku domowym ucznia wspólnie z instytucjami, np. Mops, policja, kuratorzy zawodowi i społeczni,
- Interwencja w środowisku szkolnym ucznia (kurator, policja)
- Wsparcie w sytuacji kryzysu rozwojowego (prowadzona przez specjalistów: dla uczniów, rodziców, nauczycieli),
- Pomoc psychologiczna, pedagogiczna (pracownicy PPP),
- Terapia specjalistyczna indywidualna prowadzona przez specjalistów: psycholog, logopeda pracujący na terenie szkoły).

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ:

- Dyrektor szkoły
- Wicedyrektor szkoły
- Pedagog szkolny,
- Wychowawcy klas,
- Nauczyciele pozostałych przedmiotów,
- Rodzice,

EWALUACJA

Opracowany program będzie realizowany w 1 roku. Szkolny program profilaktyczny będzie poddany ewaluacji na zakończenie każdego roku szkolnego poprzez diagnozę wybranych obszarów

Podstawową formą ewaluacji będą:

- Ankiety skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców
- Obserwacja
- Wywiad , rozmowa
- Hospitacje prowadzone przez dyrekcje szkoły
- Metody socjometryczne

Wnioski z ewaluacji będą przedstawione Radzie Pedagogicznej, a planowane zmiany zatwierdzane uchwałą, po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną i Samorząd Uczniowski.